

Nr 157

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående besiktningsveterinärernas vid kontrollslakterier anställningsförhållanden m. m.; given Stockholms slott den 6 april 1962.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

Eric Holmqvist

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att besiktningsveterinärerna vid enskilda slakterier (kontrollslakterier) skall erhålla statlig anställning. Omläggningen avses skola genomföras från och med den 1 juli 1962. Kostnaderna för besiktningsveterinärernas avlönande m. m. föreslås emellertid alltjämt skola slutligt gäldas av slakteriföretagen och gottgöras statsverket enligt särskild taxa.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 april 1962.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, SKOGLUND, EDENMAN, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, HOLMQVIST.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter frågor angående *besiktningsveterinärernas vid kontrollslakterier anställningsförhållanden m. m.* och anför följande.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 84) har Kungl. Maj:t på min hemställan föreslagit riksdagen att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1962/63 beräkna ett anslag av 2 818 000 kr. till täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier. På driftbudgetens inkomstsida har vidare avgiftsmedel av motsvarande storleksordning beräknats inflyta till statsverket på grund av nämnda köttbesiktning.

Besiktningsveterinärerna vid de under offentlig kontroll ställda enskilda slakteriirättningarna (*kontrollslakterier*) förordnas och entledigas av veterinärstyrelsen. Deras avlöningsförmåner fastställs av veterinärstyrelsen efter förhandlingar med slakteriernas arbetsgivarorganisationer och Sveriges veterinärförbund samt gäldas av vederbörande kontrollslakteris innehavare.

I skrivelse den 13 november 1956 anhöll Sveriges veterinärförbund om sådan ändring av ifrågavarande besiktningsveterinärers anställningsförhållanden, att arbetsgivar- och arbetstagarparterna skulle ha att på egen hand träffa slutliga avtal om avlöningsförmånerna. Över veterinärförbundets framställning inhämtades yttranden av bland andra veterinärstyrelsen. Styrelsen hemställde i anslutning till sitt yttrande, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en utredning rörande den ur skilda synpunkter mest lämpliga utformningen av berörda anställnings- och avlöningsförhållanden. För att verkställa en dylik utredning tillkallades, med stöd av Kungl. Maj:ts be- myndigande den 20 mars 1959, generaldirektören B. E. Johnsson.

Utredningsmannen har den 23 november 1960 slutredovisat sitt uppdrag genom en *promemoria med förslag rörande anställningsförhållandena m. m. för besiktningsveterinärerna vid kontrollslakterierna*. Över promemorian har remissyttranden avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, statens sakrevision, statens lönenämnd, medicinalstyrelsen, veterinärstyrelsen, Sveriges veterinärförbund, Sveriges slakteriförbund, Sveriges privata kontrollslakteriers samarbetsnämnd och Kooperativa förbundet.

Nuvarande förhållanden

Den offentliga köttkontrollen i riket utövas främst vid kontrollslakterier, offentliga slakthus och köttbesiktningsbyråer. Medan kontrollslakterierna är i enskild ägo, drivs de offentliga slakthusen och köttbesiktningsbyråerna av vederbörande kommun. De vid köttbesiktningsbyråerna verksamma veterinärerna har besiktningsuppdraget som bisyssla till annan tjänst. Det samma gäller de veterinärer, som utför besiktning åt fjäderfäkontrollslakterier och fristående sanitetsslaktavdelningar eller som verkställer importbesiktning. Under de senaste 25 åren har en stark förskjutning av besiktningen ägt rum från köttbesiktningsbyråer och offentliga slakthus till kontrollslakterier. F. n. är antalet offentliga slakthus endast fem med åtta fast anställda besiktningsveterinärer.

Kontrollslakterierna är f. n. till antalet 69 med 82 fast anställda besiktningsveterinärer. Av dessa slakterier ägs 50 av jordbrukarnas slakteriföreningar, fem av konsumtionsföreningar samt 14 av andra enskilda. I bl. a. arbetsgivarhänseende representeras de tre olika ägarkategorierna av resp. Sveriges slakteriförbund, Kooperativa förbundet och Sveriges privata kontrollslakteriers samarbetsnämnd.

Bestämmelser om bl. a. kontrollslakterier och besiktningsveterinärerna vid dessa är meddelade i kungörelsen 1959: 100 med tillämpningsföreskrifter till lagen 1959: 99 om köttbesiktning m. m. Med ställningen som kontrollslakteri följer att den köttkontroll, som sker inom slakteriinnrättningen, får officiell prägel. Den offentliga kontrollen av kontrollslakterierna innebär, att de i ett flertal hänseenden står under veterinärstyrelsens överinseende. Styrelsen skall sålunda bl. a. godkänna lokalerna och äger utfärda föreskrifter för att främja ordning och hygien inom kontrollslakteri. Den fortlöpande kontrollen av slakterierna utövas i första hand av besiktningsveterinärerna.

Veterinärstyrelsen skall — efter kungörelseförfarande — förordna besiktningsveterinär vid kontrollslakteri samt på förslag av besiktningsveterinär ställföreträdare för denne. Föreligger behov av mer än en besiktningsveterinär vid ett kontrollslakteri, har styrelsen att förordna en eller flera andre besiktningsveterinärer vid slakteriet. Förordnande att vara besiktningsveterinär vid kontrollslakteri eller ställföreträdare för sådan veterinär kan återkallas av veterinärstyrelsen.

På förslag av den till tjänsteställningen främste besiktningsveterinären (förste besiktningsveterinären) samt efter hörande av kontrollslakteriets innehavare bestämmer veterinärstyrelsen det antal biträden vid slakteriet, som skall vara anställda för undersökning av svinkött med avseende på förekomsten av trikiner (mikroskopister). Mikroskopist och — där laboratorium finns inrättat — erforderlig laboratoriepersonal antas av förste besiktningsveterinären. Det åligger kontrollslakteriets innehavare att på förslag av förste besiktningsveterinären anställa i övrigt erforderliga biträden åt besiktningsveterinär.

Veterinärstyrelsen har den 29 mars 1949 utfärdat instruktion för besiktningstveterinärer. I instruktionen föreskrivs bl. a., att det åligger besiktningstveterinär att verkställa köttbesiktning i enlighet med gällande köttkontrollförfattningar ävensom att övervaka att verksamheten vid slakteriet försiggår enligt gällande författningar och av veterinärstyrelsen meddelade föreskrifter.

Om besiktningstveterinär finner anledning till anmärkning, äger han enligt instruktionen meddela slakteriledningen erforderliga föreskrifter för att få till stånd rättelse. Om sådan föreskrift inte efterkommes, har han att göra anmälan därom till veterinärstyrelsen. Vid slakteri, där mer än en ordinarie besiktningstveterinär finns, ankommer det på förste besiktningstveterinären såsom förman att meddela ifrågavarande föreskrifter. Denne skall vidare ombesörja att rapporter till veterinärstyrelsen upprättas och expedieras. I instruktionen meddelas i övrigt bl. a. vissa föreskrifter om ställföreträdande besiktningstveterinär samt om det högsta antal djurkroppar, som besiktningstveterinär får undersöka under loppet av en och samma dag.

Fast anställd besiktningstveterinärs avlöningförmåner fastställs — såsom tidigare nämnts — av veterinärstyrelsen efter förhandlingar med berörda parter. I enahanda ordning bestäms rörande den ersättning, som skall tillkomma besiktningstveterinärs ställföreträdare eller vikarie under tid, då någon av dessa uppehåller besiktningstveterinärtjänsten. Ställföreträdare för besiktningstveterinär äger dessutom såsom expektansarvode uppbära ett av veterinärstyrelsen efter förhandlingar bestämt årligt belopp. Löneförmånerna för fast anställd besiktningstveterinär utgörs f. n. av dels fast årsarvode, dels tantiem, som varierar i storlek beroende på vilket djurslag förrättningen avser. För år 1961 utgjorde det fasta årsarvodet 7 000 kr. jämte tre ålders-tillägg på vardera 400 kr. På det fasta årsarvodet utgick rörligt tillägg med 115 procent. Till förste besiktningstveterinär vid slakteri, där mer än en ordinarie besiktningstveterinär var anställd, utgick dessutom chefsarvode med 2 800 kr. för år. Tantiembeloppet utgjorde 27 öre per slaktenhet.

Besiktningstveterinär med heltidstjänstgöring vid kontrollslakteri äger rätt till pension enligt bestämmelserna i statens allmänna tjänstepensionsreglemente, varvid för vederbörande huvudman gäller särskilda, i anslutning till reglementet meddelade bestämmelser om pensionsavgifter.

Utredningen

Frågeställningar och alternativ avseende anställningsformen. Utredningen finner de nuvarande formerna för att fastställa anställningsvillkoren otidsenliga och otillfredsställande. Anställningsvillkoren för olika personalgrupper utgör numera inom såväl den privata som den offentliga sektorn på arbetsmarknaden i allt större utsträckning resultatet av förhandlingsöverenskommelser mellan representanter för berörda parter. Den ordning som gäller för kontrollslakteriernas besiktningstveterinärer — enligt vilken en

statlig myndighet, i detta fall veterinärstyrelsen, fastställer anställningsvillkoren visserligen efter förhandlingar mellan parterna men oavsett om de är eniga eller ej — utgör en halvmesyr, som inte skapar goda förutsättningar för arbetsfred på området. Snarare inbjuder den till att fastläsa positionerna. Eftersom beslut alltid fattas av veterinärstyrelsen »över huvudet» på parterna, har dessa knappast något intresse av att jämka sig fram till ett gemensamt förhandlingsresultat. Ett tidsenligare förfarande skulle tvinga parterna att försöka nå fram till en uppgörelse. Det må dessutom påpekas, att möjligheten att anföra besvär över veterinärstyrelsens beslut — en möjlighet som även utnyttjats — innebär att avgörandet i sista hand ankommer på Kungl. Maj:t. Detta avgörande måste stöta på stora svårigheter utan ytterligare kontakt med parterna. Tas sådan kontakt, betyder detta att förhandlingarna fortsätts inom Kungl. Maj:ts kansli, utan att i och för sig större förutsättningar än tidigare finns att uppnå en överenskommelse.

Nuvarande system bör således enligt utredningen ersättas med ett mer funktionsdugligt, varvid olika lösningar kan diskuteras. Enligt direktiven för utredningen skall utgångspunkten därvid vara, att största möjliga garantier skapas för att besiktningsveterinärernas arbete kan fortgå utan risker för avbrott och att deras anställningsförhållanden ordnas så att de inte kommer i ett för livsmedelshygienen ofördelaktigt beroende av sina arbetsgivare inom slakteribranschen.

Alternativ 1. Med bibehållande i övrigt av nuvarande anställningsform träffar parterna bindande avtal direkt med varandra utan inblandning av statlig myndighet (veterinärförbundets förslag).

En lösning i enlighet med veterinärförbundets förslag skulle onekligen medföra betydande fördelar i förhållande till nuläget. Ur principiell synpunkt kan dock stark kritik riktas mot detta alternativ. F. n. torde besiktningsveterinärerna vid kontrollslakterierna vara att betrakta som anställningshavare hos slakterierna, ehuru veterinärstyrelsen förordnar dem och fastställer deras löner. Enligt veterinärförbundets förslag skulle emellertid de offentliga organen helt avkopplas från befattningen med lönerna för ifrågavarande personal. Anställningsförhållandet mellan slakteriägare och besiktningsveterinär skulle därigenom ytterligare förstärkas. Vägande principiella invändningar kan enligt utredningens mening resas häremot. Besiktningsveterinärerna vid kontrollslakterierna har viktiga offentliga kontrolluppgifter. Det kan med hänsyn härtill knappast anses tillfredsställande, att avlöningsförmånerna för dessa befattningshavare bestäms utan någon som helst medverkan från det allmännas sida. Även om man kunde tänka sig den anordningen, att parternas förhandlingsuppgörelse på ett eller annat sätt underställdes offentlig myndighet — en ordning som dock står det nuvarande systemet ganska nära — framstår det ändå såsom olämpligt, att avtal om löneförmåner träffas mellan å ena sidan representanter för enskilda arbetsgivare och å andra sidan representanter för befattningshavare, som har till uppgift att å samhällets vägnar kontrollera dessa arbetsgivare.

Det möter överhuvudtaget starka principiella betänkligheter mot att slak-

teriägarna direkt medverkar vid bestämmandet av löneförmånerna för de veterinärer, som statsmakterna av hygieniska och medicinska skäl satt att kontrollera slakteriernas verksamhet. Att så f. n. är fallet beror givetvis på att löneförmånerna bestrids direkt av slakteriägarna och utbetalas av dem till besiktningsveterinärerna. En tillfredsställande ordning kan enligt utredningen inte åstadkommas, utan att slakteriägarnas direkta ekonomiska mellanhavanden med besiktningsveterinärerna bringas att upphöra. Effektivt synes detta inte kunna ske på annat sätt än att anställningsförhållandet mellan slakteriägare och besiktningsveterinär upphör och att staten eller kommunerna inträder som arbetsgivare för ifrågavarande personal.

Alternativ 2. Övergång till kommunal anställning.

Till förmån för alternativet kommunal anställning kan anföras, att överensstämmelse härigenom skulle ernås med vad som gäller beträffande besiktningsveterinärer vid offentliga slakthus och köttbesiktningsbyråer. Dessa senare besiktningsveterinärer förordnas nämligen av veterinärstyrelsen men är anställda hos och avlönas av de kommunala myndigheterna. Liknande gäller beträffande förordnande som besiktningsveterinär för kontroll av importerat kött. Lönerna för besiktningsveterinärerna vid köttbesiktningsbyråerna fastställs av vederbörande kommunala myndigheter och godkänns av veterinärstyrelsen.

I enhetlighetens intresse skulle sålunda detta alternativ vara synnerligen lämpligt. Emellertid sträcker sig kontrollslakteriernas verksamhetsområden i allmänhet utöver gränserna för den kommun, vari de är belägna. Kommunal anställning skulle enligt utredningen innebära så stora svårigheter i fråga om huvudmannaskapet för ifrågavarande besiktningsveterinärer, att en lösning enligt denna linje inte kan förordas.

Alternativ 3. Anställningen blir statlig.

Såsom ett antagbart alternativ återstår härefter endast statlig anställning. Med statsanställningen följer, att kontrollslakteriernas besiktningsveterinärer erhåller en fullt fri och självständig ställning gentemot slakteriägarna, något som i utredningsdirektiven framhållits såsom väsentligt.

Utredningen förordar sålunda detta alternativ.

Förslag avseende anställningsförhållandena. Utredningen föreslår, att besiktningsveterinärerna vid kontrollslakterierna anställs hos och tillsätts av veterinärstyrelsen med placering vid vederbörande slakteri. Därvid bör gälla följande.

Tillsättning av och återkallande av förordnande för besiktningsveterinär m. m. liksom behörighetsvillkor o. d. regleras på motsvarande sätt som f. n.

Avlöningsförmånerna för ifrågavarande besiktningsveterinärer fastställs på samma sätt som numera är regel beträffande statliga befattningshavare i allmänhet, d. v. s. efter förhandlingar mellan civildepartementet och vederbörande huvudorganisation. Representanter för de berörda slakteriägarna och för Sveriges veterinärförbund har vid överläggningar med utredningen förklarat, att de i princip inte har något att erinra häremot. Omläggningen

till statsanställning behöver givetvis i och för sig inte innebära någon ändring i fråga om de nuvarande avlöningsförmånernas innehåll.

Synpunkter och förslag avseende hur avlöningskostnaderna bör bestridas. Även om skäl kan anföras för att staten står för kostnaderna för besiktningsveterinärernas avlöande, utgör en omläggning till statsanställning inte i och för sig någon anledning att befria slakteriägarna från dessa kostnader. Utredningen erinrar i detta sammanhang om att undersökning av importerat kött verkställs på importörernas bekostnad. Utredningen utgår därför från att slakteriägarna även i fortsättningen skall vara skyldiga att ytterst bestrida kostnaderna för avlöande av besiktningsveterinärerna.

I fråga om sättet att fullgöra denna skyldighet kan olika alternativ tänkas. Av intresse härvidlag är om och i vilken utsträckning man bör följa den faktiska kostnadsfördelningen de olika slakterierna emellan. Huvudfrågan är med andra ord om man kan tillämpa en viss schablonmässighet vid debiteringen av kostnaderna.

Närmast följer man givetvis den faktiska kostnadsfördelningen, om man helt enkelt debiterar varje slakteri de på slakteriet belöpande faktiska kostnaderna för ett visst år. Ett ytterlighetsalternativ i andra riktningen är, att man med utgångspunkt från de på samtliga slakterier belöpande sammanlagda faktiska kostnaderna för ifrågavarande löner samt tillförseln av slaktdjur vid samtliga slakterier, fastställer ett genomsnittligt taxebelopp per slaktenhet för ett visst år och att man sedan fördelar kostnaderna för detta år allt efter tillförseln vid de olika slakterierna.

Intet av dessa två ytterlighetsalternativ är enligt utredningens mening tillfredsställande. Å ena sidan innebär en strikt anknytning till den faktiska kostnadsfördelningen, att man inte kan utjämna sådana skiljaktigheter, som kan ha sin orsak i andra faktorer än slakteriernas storlek, exempelvis pensioneringskostnader, vikariatskostnader och kostnader för vissa sociala förmåner. Å andra sidan skulle en lösning enligt det senare alternativet med sin långtgående schematisering innebära en inte oväsentlig omfördelning av kostnaderna de olika slakterierna emellan till nackdel för de större — som f. n. i allmänhet har förhållandevis låga faktiska kostnader per slaktenhet — och till förmån för de mindre.

Utredningen har kommit till den slutsatsen, att slakteriägarna bör gälda kostnaderna för besiktningsveterinärernas avlöande genom att erlägga särskilda avgifter enligt taxa. Taxan bör bestämmas så, att statens inkomster av dylika avgifter i huvudsak motsvarar nämnda kostnader. Redovisningsmässigt torde ifrågavarande inkomster och utgifter kunna upptas på en särskild diversemedelstitel i veterinärstyrelsens räkenskaper.

Med ett taxsystem följer att vissa generaliseringar måste göras. Det torde nämligen vara praktiskt ogörligt att utforma en taxa, som följer alla fluktuationer i den faktiska kostnadsfördelningen. Av det tidigare sagda följer också, att vissa utjämningar är i och för sig önskvärda.

Vid utredningens överläggningar med representanter för de berörda slak-

teriägarna har dessa förklarat, att de i princip anser, att det allmänna, liksom när det gäller annan hälsovård och kontroll, bör stå för kostnaderna för köttbesiktningen. Därest emellertid slakteriägarna i fortsättningen skall bestrida kostnaderna för besiktningsveterinärernas avlönande, har de inte någon erinran mot att detta sker i form av en taxa utformad så, att den i stort ansluter sig till den faktiska kostnadsfördelningen. Taxeavgifterna förutsätts därvid bli fastställda så, att inte vissa grupper av slakterier subventioneras andra.

Taxan bör från dessa utgångspunkter avvägas så, att slutresultatet blir en fördelning, som ligger mellan de tidigare angivna ytterlighetsalternativen. Utredningen har utformat ett förslag till sådan taxa. Förslaget utgår från en fast, för samtliga slakterier lika stor grundavgift samt därutöver en viss avgift per slaktenhet, varierande med vissa intervaller. Såväl grundavgiften som den rörliga delen av taxan kan varieras på olika sätt. Utredningen föreslår, att taxan utformas enligt angivna principer. Det betonas dock, att förslaget baserar sig på 1959 års kostnadsfördelning. Den faktiska fördelningen av ifrågakvarande kostnader mellan slakterier av olika storlek är beroende av hur besiktningsveterinärernas löner är konstruerade. Enligt nuvarande system åtnjuter besiktningsveterinär dels fast årsarvode, dels tantiem som i princip utgår per slaktenhet. Detta medför, att kostnaderna — med utgångspunkt från ett fixt grundbelopp — stiger i en jämförelsevis jämn kurva allt efter antalet slaktenheter per slakteri. Skulle detta system bestå utan några väsentligare ändringar, bör en taxa enligt utredningens förslag kunna tillämpas år från år utan andra förändringar än de jämkningar av taxebeloppen, som betingas av generella lönejusteringar. Skulle däremot ändringar göras i lönesystemet av sådan principiell natur, att den nuvarande fördelningen av de på slakterierna belöpande kostnaderna väsentligt rubbas — exempelvis genom att fasta löner införs för besiktningsveterinärerna — bör också taxans konstruktion upptas till förnyad prövning.

Det torde enligt utredningsmannen böra ankomma på veterinärstyrelsen att — efter överläggningar med representanter för slakteriägarna — med huvudsaklig tillämpning av angivna riktlinjer årligen fastställa de på de olika kontrollslakterierna belöpande taxeavgifterna, beräknade med utgångspunkt från förhållandena närmast föregående år.

Remissyttrandena

Huvudpunkten i utredningens förslag, nämligen att besiktningsveterinärerna vid kontrollslakterierna skall erhålla statlig anställning, tillstyrks eller lämnas utan erinran av samtliga remissinstanser. Mot förslaget att besiktningsveterinärerna liksom f. n. skall förordnas av veterinärstyrelsen reses emellertid invändningar av *Sveriges veterinärförbund*, som framhåller, att det är av största vikt, att anställningen blir så fast som

möjligt. De bör därför enligt förbundets mening tillsättas av Kungl. Maj:t efter sedvanligt förordsförfarande såsom ordinarie eller extraordinarie tjänstemän. Förbundet befarar, att den tänkta oberoendeställningen i annat fall blir en fiktion.

I fråga om kostnaderna hävdas från slakteriägarhåll i första hand, att staten bör stå för dessa. Enligt *veterinärstyrelsen* talar också starka skäl härför. Styrelsen påpekar, att man i så fall skulle undvika egendomsrätten i att arbetsgivaren staten och besiktningsveterinärerna gör upp om avlöningsförmånernas storlek utan medverkan av den betalande parten, slakteriägarna. *Medicinalstyrelsen* finner det däremot rimligt, att skyldigheten för slakteriägarna att bära kostnaderna för besiktningsveterinärernas avlönande bibehålls. Sistnämnda uppfattning delas av *statskontoret* och *statens sakrevision*.

Därest kostnaderna alltfört skall åvila slakterierna, tillstyrker *veterinärstyrelsen* att kostnaderna uttas genom en taxa, konstruerad på det sätt utredningen förordat. Detta system bör, såvitt styrelsen kan finna, ge möjlighet att åstadkomma ett för slakteriföretagen rättvist resultat och även i övrigt vara ändamålsenligt. *Sveriges slakteriförbund* förutsätter, att taxavgifterna skall fastställas så, att inte vissa grupper av slakterier subventionerar andra. Förbundet anser, att utredningsmannens taxeförslag på grundval av 1959 års kostnader i stort sett ansluter sig till nämnda års faktiska kostnadsfördelning.

Då avgiftstaxan bestäms, bör enligt *statskontoret* hänsyn tas inte blott till avlönings- utan även till pensioneringskostnaderna. Enligt *statskontorets* mening bör taxavgifterna även innefatta gottgörelse för de på verksamheten belöpande kostnaderna av expensnatur.

Statens sakrevision anför följande i fråga om taxan.

Sakrevisionen brukar vid sina beräkningar av personalkostnader i taxenärenden utgå från de direkta lönekostnaderna. Härtill läggs pensioneringskostnader, vilka antas inte understiga 20 procent av de totala lönekostnaderna. Vid den beräkning av statens kostnader för besiktningsveterinärernas avlönande, som *veterinärstyrelsen* skall utföra efter omläggningen till statsanställning, bör ett liknande generellt pålägg göras på de till veterinärerna utbetalade lönerna.

Det kan ifrågasättas, om inte i kostnadskalkylen även bör ingå *veterinärstyrelsens* administrationskostnader i samband med beräkning och utbetalning av besiktningsveterinärernas löner. Dessa kostnader torde dock vara svåra att bestämma och kan förväntas uppgå till ett ringa belopp i förhållande till de löner, som utbetalas till veterinärerna. Då det vidare är möjligt, att lönesystemet för veterinärerna efter deras förstatligande kommer att kunna förenklas med därav följande mindre arbete i berörda hänseenden, avstår *sakrevisionen* f. n. från att förorda, att ett administrativt tillägg, motsvarande nämnda kostnader för *veterinärstyrelsen*, inräknas i besiktningsveterinärernas personalkostnader.

Riksräkenskapsverket anför i de budgettekniska frågorna, att ett särskilt avlöningsanslag bör anvisas för avlöningskostnaderna samt att avgiftsinkomsterna bör redovisas bland de egentliga statsinkomsterna på en särskild inkomsttitel under Uppbörd i statens verksamhet.

Departementschefen

Köttbesiktningen och den veterinära kontroll i övrigt, som åvilar besiktningstveterinärerna, utgör ett viktigt led i den fortlöpande livsmedelshygieniska övervakningen. Att besiktningstveterinärernas arbete kan fortgå störningsfritt är därför ett betydande samhälleligt intresse. Det är också betydelsefullt, att ifrågasvarande befattningshavare inte kommer i ett för deras verksamhet ofördelaktigt beroende av sina arbetsgivare inom slakteribranschen. Denna synpunkt framhölls särskilt av 1959 års riksdag vid behandlingen av frågan om ny lag om köttbesiktning m. m. Riksdagen anslöt sig till tredje lagutskottets uttalande, enligt vilket det förutsattes, att besiktningstveterinärerna — hur deras anställningsförhållanden i övrigt än ordnades — skulle erhålla en sådan ställning, att de i sitt arbete som kontrollorgan kunde inta en fullt fri och självständig hållning.

Mot denna bakgrund ansluter jag mig i likhet med remissinstanserna till utredningens förslag att besiktningstveterinärerna vid kontrollslakterierna skall ha statlig anställning. Statliga tjänster för verksamheten (*besiktningstveterinärorganisationen*) bör inrättas från och med den 1 juli 1962. Besiktningstveterinärorganisationen bör sortera direkt under veterinärstyrelsen.

Angående avlöningsförmånerna för innehavare av de nya statstjänsterna har överläggningar ägt rum mellan företrädare för jordbruks- och civildepartementen samt vederbörande personalorganisationer. Vad jag beträffande dessa förmåner föreslår i det följande har den 23 mars 1962 godtagits av organisationerna.

Jag förordar, att för budgetåret 1962/63 inrättas 56 tjänster å extra ordinarie stat, varav 42 med tjänstebenenämningen förste besiktningstveterinär och 14 med tjänstebenenämningen besiktningstveterinär. Tjänsterna bör lönegrads placeras sålunda:

Antal	Tjänstebenenämning	Lönegrad	Särskilt årsarvode, kr.
6	förste besiktningstveterinär	A 26	4 800
5	förste besiktningstveterinär	A 26	2 400
5	förste besiktningstveterinär	A 26	
26	förste besiktningstveterinär	A 25	
14	besiktningstveterinär	A 23	

Härutöver bör Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, veterinärstyrelsen äga inrätta erforderligt antal extratjänster i angivna lönegrader eller i lönegrad A 21 samt anställa besiktningstveterinärer, på hel- eller deltid, med arvode motsvarande lönen i löneklass A 21. Som kompensation till viss del för kontantlöneminskningar, som nuvarande innehavare av icke-statliga besiktningstveterinärbefattningar kan komma att åsamkas genom ifrågasvarande omläggning, bör vidare personliga lönetillägg få tillerkännas blivande innehavare av de statliga tjänsterna. Jag beräknar, att för dylika lönetillägg — avsedda för 25 befattningshavare — skall erfordras cirka

100 000 kr. för budgetåret 1962/63. Tilläggen bör minskas i den mån vederbörande på grund av befordran eller eljest genom löneklassplacering erhåller högre lön ävensom om han med oförändrad lönegradsplacering erhåller särskilt årsarvode eller högre dylikt arvode. De närmare villkoren för att erhålla personligt lönetillägg torde få fastställas av Kungl. Maj:t.

I fråga om besiktningsveterinärs löneförmåner i övrigt, tillsättning, pensionering m. m. bör gälla i huvudsak samma bestämmelser som för stats-tjänstemän i allmänhet. Om ersättning åt ställföreträdare och vikarie för besiktningsveterinär bör Kungl. Maj:t äga förordna.

Kostnaderna för besiktningsveterinärorganisationen bör bestridas från det i årets statsverksproposition preliminärt beräknade anslaget Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier. Anslaget bör beräknas att täcka kostnaderna för löner och arvoden, för resor och traktamenten i samband med vikariat m. m. samt för sjukvård. Övriga för besiktningsveterinärernas verksamhet erforderliga omkostnader förutsätts även i fortsättningen skola bestridas direkt av slakteriföretagen. Nyssberörda rese- och sjukvårdskostnader torde kunna uppskattas till 15 000 kr. respektive 3 000 kr. Anslaget synes behöva uppföras med sammanlagt 2 818 000 kr. och anvisas förslagsvis. Kungl. Maj:t torde böra fastställa stat för verksamheten, i den mån denna skall finansieras via statsanslaget, ävensom särskild personalförteckning över extra ordinarie tjänster.

Att besiktningsveterinärorganisationen förstatligas bör enligt min mening inte medföra att kostnaderna för densamma överförs från slakteriföretagen till staten. Jag förordar därför, att statsverket gottgörs kostnaderna av företagen. Detta bör ske genom en särskild taxa. De av utredningen angivna huvudprinciperna för en sådan taxa anser jag mig kunna godta. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, veterinärstyrelsen att på grundval därav fastställa taxan.

Förutom de kostnader för organisationen, vilka skall bestridas från förutnämnda anslag, bör taxan täcka statens kostnader för tjänsteinnehavarnas pensionering. Taxeinkomsterna bör uppbäras på driftbudgetens inkomstsida under Egentliga statsinkomster: Uppbörd i statens verksamhet. Inkomsttitteln bör benämnas Avgifter vid köttbesiktning.

Under åberopande av vad jag i det föregående anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) bemyndiga Kungl. Maj:t att fastställa personalförteckning för besiktningsveterinärorganisationen i enlighet med vad jag i det föregående förordat
- 2) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidta de ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente och statens allmänna tjänstepensionsreglemente, som påkallas i anledning av besiktningsveterinärorganisationens förstatligande, ävensom utfärda de övergångsbestämmelser, som må bli erforderliga i anslutning därtill

3) bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de föreskrifter och vidta de åtgärder i övrigt, som erfordras för att genomföra de framlagda förslagen

4) till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 818 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

G. Lüzell